

Gücünü *İstanbul Okan Üniversitesi*'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Ortaokul Rehberlik Bülteni Kararlarımın Sorumluluğunu Alabiliyorum

www.okankoleji.com

EKİM 2021

Değerli Velilerimiz,

Anne-babalar; özgüveni yüksek, kendi ayakları üzerinde durabilen, kendi kararlarını veren ve kararlarının sorumluluğunu alabilen çocuklar yetiştirmeyi hedefler. Karar verme becerisi; bir iş veya sorun hakkında düşünülerek verilen kesin yargıdır. Dolayısıyla karar verme işi bir sorumluluktur. Kişinin, aldığı kararın sonuçlarıyla yüzleşmesi, bu nedenle de sağlıklı karar verebilmesi için sorumluluk alması oldukça önemlidir.

Sorumluluk, erken çocukluk dönemlerinden başlayarak çocuğun yaşına ve gelişim düzeyine uygun olarak görevlerini yerine getirmesidir. Sorumluluk duygusunu geliştirmek için ebeveynlerin model oluşturması ve çocuğun gösterdiği olumlu davranışları pekiştirmesi çok önemlidir. Sorumluluk bilinci, aşamalı olarak gelişen bir beceridir. Çocuklar sabah yataklarından kalktıklarında bir anda sorumluluk sahibi bireyler olmazlar. Kişisel özellikler belirleyici olsa da; sorumluluk duygusu zaman içinde öğrenilen ve kazanılan bir beceridir.

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Sorumluluk Bilincinin Gelişimi Nasıl Olur?

Bu becerinin gelişmesi için insanın sorumluluk alabileceği bir ortamda yetişmesi gerekir. Kişinin yetiştiği ortamda, kendisi için seçim yapma ve yaptığı seçimin sonuçlarından sorumlu olma fırsatı verilmemişse, sorumluluk duygusu gelişemez. Sorumlulukları konusunda sadece konuşmak, onlarda toplum ve kendileri adına sorumluluk duygusunun gelişmesini sağlamaz. Sorumluluğu geliştirme aktif bir uygulamadır. Çocuk ve ergenlere kendi deneyimleriyle sorumluluk duygusunu geliştirmeleri ve sorumluluğu öğrenme fırsatları sunulmalıdır. Küçük yaşlardan itibaren küçük sorumluluklar alıp gittikçe daha büyük sorumluluklar almalarına özen gösterilmelidir. Aile tarafından küçük yaşlardan itibaren, çocuğun yaşına ve cinsiyetine uygun sorumluluklar verilirse, çocukta sorumluluk duygusu gelişir.

Sorumluluk Bilincinin Gelişiminde Anne-Babanın Rolü Nedir?

Bireysel farklılıklar söz konusu olsa da sorumluluk kazandırmaya yönelik süreçte bazı değişmez öğeler bulunmaktadır. Bunlar: Bilgilendirme, Takip, Geribildirim ve Hatırlatmadır. Bu süreç ebeveynlerin çocuklarına sorumluluk kazandırmalarında izleyebilecekleri sıralı işlemleri gerektirmektedir.

Bilgilendirme: Çocuğun davranışında istenen değişimin gerçekleşebilmesi için önce bu değişim hakkında bilgilendirilmesi gerekir. Çocuğun bu değişimi bir gereksinim olarak görebilmesi için nedenleri hakkında bilgi vermek önemlidir.

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Takip: Bilgilendirmeden sonra, çocuğun söz konusu davranışı gösterebilmesi için belirli bir süre tanınması gerekir, Bu süre içerisinde yapılan takip sonucunda sorumlu davranışın ortaya çıkıp çıkmadığına, ne sürede ortaya çıktığına, hangi zamanlarda davranışın yapıldığına ve yapılmadığına dikkat edilmelidir.

Geribildirim: Belli bir süre sonra istendik davranışın uygulanışı hakkında çocuğu bilgilendirmek gerekir. Eğer istenen sorumlu davranışın sayısında artış varsa, çocuğun motive edilmesi; eğer beklenen sorumlu davranışın ortaya çıkmasında sıkıntılar varsa, bu sıkıntılar ve olası nedenlerinin çocukla paylaşılması gerekir.

Hatırlatma: İstenen davranış gerçekleşmiyorsa yeniden hatırlatma sürecine gidilmelidir. Yeniden bilgilendirmeye başlayan bu süreç davranış yerleşene kadar devam etmelidir.

Çocuk ve Ergenlerde Sorumluluk Duygusu Kazandırmak İçin Ailelere Bazı Öneriler

- Çocuğunuza neleri yapabildiğini göstermesi için fırsat tanıyın.
- Çocuğun seçim yapmasına izin verin. Bu konularda, çocuğun gösterdiği çabaya saygı duyun.
- Onu görev ve sorumluluğuyla baş başa bırakın. Çocuğunuzun yaşı büyüdükçe sorumluluklarını arttırabilir ve aileye karşı olan sorumluluk duygusunu geliştirebilirsiniz. Örneğin onu yaşına uygun ev işleri yapması için yönlendirilip teşvik edebilirsiniz.
- Çocuğunuzun yapması gereken sorumlulukları onunla birlikte belirleyin. Yaptığınız anlaşmayla sorumluluklar yerine getirildiğinde ailenizin kazanacaklarını, yerine getirilmediği durumlarda ise nelerin olabileceğini yine onunla birlikte belirleyin.
- Onun adına düşünmek yerine, kendi başına düşünmesini sağlayın.
- Sorunu çözmek yerine, kendi sorununu çözmesine fırsat verin. Bu durum, çocuğunuzun sorumluluk duygusunu geliştirecektir.
- Çocuğun sizlere yardımcı olmak ve bağımsız olarak bir iş yapmak için gösterdiği belirtileri gözden kaçırmayın. Onu, bu girişimlere özendirin. Çocuğunuzun bu deneyimlerinde elde ettiği yanlış sonuçları kırıncı bir biçimde eleştirmeyin. Yapacağınız yapıcı yönlendirmelerle daha iyi sonuçlar elde etmesini sağlayabilirsiniz.
- Yaptırım uygulamaktansa, özendirin. Gösterilen başarıyı olduğu kadar, harcanan çabayı da övün. Yapabilmek için elden geldiğince harcanan çaba, çocukta sorumluluk bilincinin geliştiğini gösterir.
- Çocuğunuzun kendi davranışlarının sorumluluğunu almasına ve iyi gitmeyen davranışlarını değiştirmesine fırsat verin.
- Kendisinden ne beklediğinizi çocuğunuza açık bir dille anlatın. Bu pek çok yanlış anlayışı ortadan kaldırır.

KAYNAKÇA

YAVUZER, Haluk (2002) "Çocuk Eğitimi El Kitabı", Remzi Kitabevi, İstanbul.

Civelek, B. (2006) Çocuklara Sorumluluk Bilinci Kazandırmak. Çoluk Çocuk Dergisi Sayı:58

OKAN EĞİTİM KURUMLARI
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİRİMİ

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE